

# SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

A kézdívásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.  
**Előfizetési árak:** Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és ügyfelek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyi) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyi az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések és előfizetési pénzek küldendők.

## A nemzeti állam ünnepe.

A hivatalos lap pénteki száma a vallás- és közoktatásiügyi miniszter rendeletét közli az április 11-ikének az iskolákban megünneplése tárgyában. A miniszter hivatkozik arra a törvényjavaslatra, melyet a jövő héten fog tárgyalni a képviselőház és a melynek rendelkezései szerint április 11-ik napja, mint az 1848-iki törvények szentesítésének dátuma, ezután minden évben nemzeti ünnep gyanánt megülessék. A kultuszminiszteri rendelet a törvényjavaslatnál természetesen sokkal részletesebben szól arról az elrendelt nemzeti ünnepnapról. Az iskolai ünnepélyek főként a hazafias hangulatkeltésre irányulnak. Most az 1848-ik évek ötvenedik évfordulója szolgált okul úgy a törvényjavaslatra, mint ezen új nemzeti ünnepnek beigtatására a nemzeti ünnep sorozatába, miként az emelkedett, lendületes stílusban megszerkesztett miniszteri rendelet szépen ki is fejezi.

Mindenekelőtt meg kell jegyeznünk, hogy az 1848-ik év megünnepelésére országsszerte épenséggel nincs hangulat. Valószínűleg a szociálista bajok zsidbasztják el a kedélyeket, de annyi bizonyos, hogy ennek a nagy évfordulónak megünnepére a nagy közönség köréből alig készülnek.

Az 1848-nak megünnepelésére azonban kell, hogy határozott nemzeti érzelmek, kifejezett nemzeti eszmék adják meg a cselekvés rugóit. Ezt az ünnepet igenis tudjuk karakterizálni és báró Bánffy Dezső miniszterelnök ebben a tekintetben nemcsak tapintatos kormányfőnek, hanem egyszersmind igazán kiváló ízlésű embernek is bizonyult. Azt akarja a miniszterelnök, hogy a nagy és változatos eseményekkel bővelkedő 1848. évből azt a pontot ragadjuk ki, a melynek ünnepelésében résztvehet az egész nemzet, a királytól kezdve az utolsó falusi emberig mindenféle pártállásra és politikai felfogásra való tekintet nélkül. Ezen pont pedig csak az 1848-iki törvények szentesítése dátumának, április

11. napjának megünneplése lehet. A király és udvar résztvehet ebben, mert itt formailag egy királyi tény ünnepeléséről van szó. A nemzetnek pedig óriási jelentőségűek ezeknek a törvényeknek rendelkezései. Tartalmilag tehát a politikai nemzet szervezésének, a magyar nemzeti állameszmének cikelyes és szakaszos kifejezői ezek az 1848-iki törvények. A modern magyar állameszme, mely az összes magyar polgárok politikai- és vélemény-szabadságán, a terhekben és jogokban való egyenlőségén, a rendi- és osztály-kiváltságok kiküszöbölésén alapszik, ezekben az 1848-iki törvényekben születik meg. Az 1848-iki törvények szentesítésének ünnepét tehát helyesen úgy kell felfognunk, mint a magyar állameszme megújulásának, a magyar államhatárolomnak egyrészről a királyság, másrészről a nép képviselői alapon szervezkedő országgyűlés közötti alkotmányos megosztásának, valamint az összes szabadság és alkotmányos jogok palladiumának, a független és felelős magyar miniszterium létesítésének, de főként mint ezekre a nagy nemzeti célokra vonatkozólag az egész nemzet által századokon keresztül hiába hangoztatott, legjobb fiai által képviselt és kifejezett kívánságok megtestesülésének évfordulóját. Ha így fogjuk fel, a mint kell is, hogy felfogjuk ezt az ünnepet, akkor lehetetlen, hogy minden igaz magyar hű szíve ne érezze át ennek a roppant horderejű évfordulónak jelentőségét.

Eddig is évenként, főként az ifjúság megszokta ünnepelni a Március 15-ikének évfordulóját. Hát mi történt március 15-én 1848-ban? Az történt, hogy egy rögtönzött népgyűlésen kihirdették azt a 13 pontot, a melyben az foglaltatott, hogy mit kíván a magyar nemzet. Ugyancsak akkor az önkénykedő kormány által felállított sajtótiltalmat tetteleg megszüntették, a mennyiben előzetes cenzura nélkül lenyomatták Petőfi Sándornak „Talpra magyar” című költeményét. Ennek a nagy nemzeti tüneménynek az évfordulója tehát a március 15. Ámde ez inkább a nemzeti kívánságok kifejezésének év-

fordulója. Ellenben az április 11-ike a 12. pontban követelt nemzeti jogok törvénybe czikkelyezésének, a király által szentesítésének, a sajtószabadság kimondásának, a cenzura örök időkre eltörlésének jubiláris ünnepe. A mit a nemzet érzett és követelt a miért ennyi sok jeles hazafi szenvedett börtönt és vértanúságot, az ezen a napon, április 11-én megvalósult, a drágán szerzett szabadságjoga a törvény által lettek biztosítva mindenki részére. Ez a jelentősége az április 11-nek, sem több, sem kevesebb. Valóban méltó, hogy nemzeti ünnep legyen örökre. Reméljük, hogy honfitársaink szintén így fogják fel ennek a napnak jelentőségét és nem keresik azoknak a napoknak évfordulóiban a nemzeti ünnepet, a mely napoknak jelentősége különböző pártpolitikai véleményekre, felfogásokra szolgálnak okul, míg ellenben az igazi 1848, mely a mai napig is él közöttünk és kell is, hogy ezek az eszmék örökké éljenek, ezekben az április 11-én szentesített törvényekben található fel. Ez az igazi 1848 a kiindulási pontja a mostani alkotmányunknak és egyedüli helyes utmutatója a nemzeti és állami célok biztos elérésének. Ez a nagy gondolat lelkesítsen bennünket most és olvassza le a szívekről a közöny jegét. Ezen az ünnepen vegyünk részt mindnyájan hazafiúi szeretetünk melegségével és érzelmének összhangzatosságával.

## A pénzügyi költségvetés.

A fontosabb s kevésbé fontos tárczák elintézése után, végre sorra került az egész államháztartás spirítus rectora, a pénzügyminiszter és a pénzügyi költségvetés. Annyi lenne, mint Athenbe baglyokat hordani, ha ez alkalommal hangsúlyozni akarók a mérleg cselekvő voltát, a budgetszerkesztés helyességét és az államháztartás egyensúlyának nagy fontosságát. A pénzügyminiszter eléggé méltatta

## TÁRCZA.

### Az 1848—49-iki magyar szabadságharc története.

(Folytatás és vége.)

Legendába illők azok a győzelmes csaták, a melyek úgy ebbe, mint a negyedik kötetben leírják és pedig nem túlzó, nem kisebbitő, de történeti hűséggel. Ez a könyv valóságos hősköltemény! Minden sorából a magyar dicsőség napja sugárzik. Megjelenik egész nagyságban Bem diadalmas alakja s a diadalmas magyar seregeket győzelemről-győzelemre vezeti.

Fegyvert ragad az egész ország. Oda állanak a 12—15 éves gyermekek, a győző nők is harcolni sorainkba. A kapák, kaszák ősök kardokká alakulnak s a templomok harangjai bosszút lihogva formálódnak át ágyutorokká. A falragaszokká vált hadi jelentések mindennap újabb és újabb diadalt hirdetnek. Damjanich, Guyon, Klapka, Mészáros meg egy sereg hadvezér ellenállhatatlanul üzi az ellenséget. A nemzetgyűlés titkai az új uralkodó trónralépése ellen. Kossuth a nemzet nevében kihirdeti a Habsburg-Lothringeni ház trónfosztását. A diadalmak nagyszerű sorozatát betetéli Budavár visszavétele. A garázda nemzetiség-

gek mind-mind le vannak győzve. Már-már azon a ponton vagyunk, hogy megnyerjük, a miért küzdötünk, szabadságharcunk egész fenségében bontakozzék ki, midőn Görgei örökös tétlensége méltó befejezéséért ránk csap a legsötétebb veszedelem, az egyesült orosz-osztrák haderő.

Hogy az orosz betörés után mi történt, azt már nemcsak minden magyar ember fájlatja, de ismeri az egész világ. Két földrész szövetségét arra, hogy a szabadságharcnak azt a fényes dicsőségsarnokát, melyet a magyar nemzet két esztendő alatt a saját testéből és véréből épített, Görgei és mások segítségével szétrombolja, a nemzetet magát legyilkolja.

Ez a gyászos vég, Görgei huzavonája, vesztett csaták, Kossuth, Bem és a kormány menekülése van megírva az ötödik kötetben. Haynau, a bresciai hiéna megkezdte hóhérmunkáját. Felakasztatja, agyonlövöti, agyonbotoztatja, börtönbe huzoztatja legjobbjainkat. Szinte kéjeleg a magukat kegyelemre megadott vitézek mérsárlásában mindaddig, míg kegyetlenkedéseibe a külföldi udvarok bele nem szólnak.

Vértanúink hosszú sora fejezi be a fenséges szép drámát.

Az ötödik könyv megemlékezik röviden a kikülsőről és az emigrációról is. Elmondja a száműzöttek viselt dolgait s a haza felszabadítása érdekében tett kísérleteit, elősorolja a szabadságharc hadi eseményeit, az osztrákokkal, a horvátokkal, a Hurbánistákkal, az oroszokkal, az oláhokkal, a szer-

bekkel vívott csatákat; megemlíti betűrendes névmutatóban a nevezetesebb szereplőket, végül pedig olyan „Általános tájékoztató”-val kedveskedik, melyből mindenki megtalálja mindazt az egész nagy munkában, a mit emlékeztetésben feljuttatni akar.

Az „Általános tájékoztató” fölöslegessé teszi az öt nagy kötet lapozgatását; az egyes emberekről helyekről és eseményekről olyan nyílt képet ad, hogy a nagy műhöz nemcsak illő, de kellő befejezés.

Már most azok után, a miket e derék munka ismertetéséhez elmondottuk, a teljes bevégezés és megjelenés alkalmából fűzzük bírálói megjegyzéseinket is.

Tudtunkkal Gracának szóban forgó munkája irodalmunkban az egyetlen eddig, mely szabadságharcunk történelmi hűséggel lépésről-lépésre követi, kimerítő részletességgel, őszinte odaadással és tárgyilagossággal eseteli; különböző, többször idegen forrásokból vett idézetekkel megvilágosítja; s szerző tudásának, gazdag ismereteinek felhasználására serkenti. S mindehhez a történetirő éles megfigyeléssel, elfogulatlanságával, öntudatos észlátásával köt le bennünket. Ez a munka néhol olyan, mint egy érdekes regény, máshol meg fordulatokban, nyelvezetében valóban költői szárnyalású; világos, érdekes és élénk.

Meg fogja érteni és meg fogja becsülni minden magyar ember.

A ki Kossuth, V. Ferdinánd, Klapka, Guyon, Perczel, Dembinszki, Batthyány, Petőfi, Jókai, Irányi,



exposéjában ezeket s egyéb hasonló fontossággal bíró viszonyokat, mi sem kicsinyeltük soha az ország rendezett pénzügyi viszonyainak értékét és összhangban Magyarország és a külföld közvéleményével méltattuk az érdemeket, melyeket Lukács László pénzügyminiszter Magyarország rendezett pénzügyi viszonyainak állandósítása körül szerzett. A nemzet elismerése és minden okos és igaz hazafi dícsérete biztosítva van Magyarországon kincstárnoka számára s a miniszter márcz. 4-iki beszéde még inkább megerősítette azt s elvülhetetlenné tette. A szociális kérdés megoldása nem tartozik a pénzügyminiszter tárczájához, de e célra minden eszközt a szakminiszterek rendelkezésére bocsát, melyre szükségük van. A pénzügyminiszter a maga részéről megtett mindent, a mit miniszter társai támogatására megtehetett. Az ország legtöbb vidékén felfüggesztette az adóbehajtást s ott, ahol nagyobb inség uralkodik, vagy elemi csapások fordultak elő, már eddig öt millió frtot tevő adóleírások és elengedések történtek.

Záróbeszédében jelentette a pénzügyminiszter az egyenes adók reformjának sürgősségét, jelezte a fogyasztási adók eltörlését s azoknak termelési adókká való pótlását. A vonatkozó törvényjavaslat már kész és mindenesetre új korszakot jelent a magyar adótörvényhozásban.

A külföldi s különösen az angol és amerikai biztosító-társaságokra vonatkozólag fontos nyilatkozatot tett a pénzügyminiszter, mely szerint egy törvényjavaslat készül, a mely arra kötelezi a külföldi biztosító-társaságokat, hogy díjtartalékaikat és biztosítékait magyar állampapírokban helyezték el, hogy így ezen értékek keresettsége emeltesse s a közönségnek megadassanak azok a garanciák, melyekről az állam és annak képviselőiben a pénzügyi és a kereskedelemügyi miniszteriumok gondoskodni hivatva vannak.

Kimutatta a pénzügyminiszter, hogy ő az adófizető közönséggel, termelőkkel, dohány engedélyesekkel, szállószázdákkal szemben, a lehetőség leg szélsőbb határáig előzékeny, cselekvéseiben és elhatározásaiban nem engedi magát a fiskalizmus által vezetetni. És ezt mindenkinek el kell ismerni, a ki elfogulatlanul akarja Lukács pénzügyminisztert megítélni.

Egyetlen ülésben befejezte a képviselőház az általános vitát a pénzügyi költségvetés felett és véget érni nem akaró éljenzsével a pénzügyminiszternek vette tudomásul az elnök vonatkozó kijelentését. Ezt a az eseményt a nemzet szintén helyeslőleg fogja tudomásul venni.

## Képviselő gyűlés.

Kézdi-Vásárhely város képviselő-testülete f. hó 7-én gyűlést tartott Bartók Károly polgármester elnöke alatt. A gyűlés tárgyai közül a következőket emeljük ki:

Vasvári, Kmetty, Görgei vagy Szemere élet- és jellemrajzát, az egyes helyek és események leírását, a kibontakozást vagy bármely a történet keretébe vágó dolgot akarja olvasni, vegye meg ezt a munkát. A dícső emlékeztető 1848-nak az idén ünnepeljük meg ötvenedik évfordulóját.

Ehhez az ünnepeléshez méltóbb hozzájárulást nem képzelhetünk, mintha esodás elődeinkről azt a szépséges szentírást olvasgatjuk; nézegetjük okmányait és azt körülbelül ezer képet, mely róluk és tetteikről beszél szívhez szólóan, ékes hangon.

Még az is érdekesebbé teszi e könyveket, hogy a bécsi császári udvari ereklgyűjtemény tár átengedte részünkre a magyar szabadságharczából eredő képgyűjteményét. Ezek a képek olykor könnyen érthető czélzattal rajzolják.

A rendkívül díszes, Zala budai honvédszobrának domborművével ellátott dísz-bekötési táblákat dusan aranyoztatta a kiadó Wodianer F. és fiai (Lampel Róbert) czég. Egy-egy kötet ára 5 frt, díszkötésben 7 frt. Összesen tehát 25 vagy 35 frtet olyan emlékművet szerezhet a magyar közönség, melyet öreg és fiatal, férfi és nő egyforma szeretettel, lelkesedéssel olvashat s bátran odaállíthat szíves ztala ékességei közé.

DURA MÁTÉ.

1. A képviselet tudomásul vette a dökterekről és gypmesterségről, valamint az iskolai rendtartásról hozott megyei szabályrendeleteket. Ezen szabályrendeletek már lapunkban is közöltetiek.

2. A népszabadság-ünnep országos bizottsága felhívást intéz a város képviselő testületéhez, hogy márczius 15-én rendezendő ünnepélyen képviseltesse magát. A képviselet tudomásul veszi a meghívást, de magát ezen ünnepségen — minthogy e napot Kézdi-Vásárhely is megüli — nem képviselteti, hanem a képviselőkre bizza, hogy kiki tetszés szerint megjelenhessen. A városi tanács pedig a központból nyerendő utasítás szerint az ünnepségre felutazókat a szükséges tájékoztatásokkal ellátja.

3. Felolvastatták a számvizsgáló bizottság jelentése a múlt évi számadásokról. Ezen jelentés szerint a múlt évi bevétel összege 63576 frt 76 kr, kiadás 63556 frt 65 kr, pénztári maradvány 20 frt 14 kr. Teher 53264 frt 58 kr, melyből követelést 1511 frt 10 kr. Ennek levonása után a tiszta teher 51753 frt 48 kr. Itt szükségesnek tartjuk megemlíteni, hogy ezen teherben benne foglaltatik a Cserey-telek megvásárlására fordított kölcsön is.

A jelentés kiemeli, hogy a múlt évben némely jövedelmi ágak sokkal kevesebbet hoztak be, mint a mennyi a költségvetésben elő volt irányozva. Így nevezetesen a vámnál 1373 frt 47 krral, a huszofgyasztásnál 673 frt 38 krral, a szesznel 443 frt 95 krral, a sörnél 521 frt 60 krral kevesebb folyt be. Ezen 3012 frt 40 krnyi jövedelemcsökkenés mindenesetre zavarólag hatott a város háztartására. A gyámpénztár állásáról a jelentés következőleg számol be:

|                             |                                              |
|-----------------------------|----------------------------------------------|
| Betéti könyvekben van . . . | 43399 frt 50 kr.                             |
| Értékpapirokban . . . . .   | 565 frt — kr.                                |
| Adóslevelekben . . . . .    | 5789 frt 16 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> kr.  |
| Aranyeműben . . . . .       | 152 frt 16 kr.                               |
| Tartalék-alap . . . . .     | 1849 frt 27 kr.                              |
| Összesen . . . . .          | 51755 frt 68 <sup>1</sup> / <sub>2</sub> kr. |

A képviselő-testület a számvizsgáló bizottság jelentését tudomásul veszi s mivel az egyes jövedelmi ágak csökkenése folytán a mutatkozó hiányt pótolnia kell, utasítja a városi tanácsot, hogy új jövedelmi források nyitása iránt készítsen javaslatot s terjessze a képviselet elébe.

4. Tudomásul vétették a város vagyonáról összeállított leltár. E szerint a városnak összes vagyona értékben 350.037 frt 88 kr, teher 53.264 frt 58 kr, tiszta vagyon 296.773 frt 30 kr.

5. Polgármester előterjeszti az igazoló választmány határozatát, mely szerint a városi képviselő-választást megsemmisítette. Ezen határozat azon kijelentéssel hirdettetett ki, hogy az ellen 5 nap alatt felebbezni lehet. A kihirdetés tudomásul vétették.

6. Polgármester előterjeszti a megyei alispán ur azon leiratát, melyben a közelebből megejtett hivatali vizsgálat tárgyában észrevételeit megteszi. Ezekhez képest a képviselő testület elhatározza, hogy azon 20 ezer forint, melyet a város a Romániához szakadt erdőségek uán kapott s mely jelenleg takarékpénztárilag kezeltek, törzsvagyonnak nyilvánítja s e tárgyban 20 napra összehívandó közgyűlésben fog végleg dönteni. A mi az alispán urnak a rendőrségi helyiség kibővítése iránt való utasítását illeti, a képviselet olyképen határoz, hogy azt a közelgő építésekre való tekintettel egyelőre függőben tartja, mivel addig egyáltalában nincs módjában a szükséges kibővítést eszközölni.

7. Felolvastatták Dr. Bánffy Zsigmond és Török Andor írásbeli indítványa márczius 15-ikének mikénti megünneplése tárgyában. Ezen indítvány az ünnepség műsorát következő pontokban foglalja össze:

1. Márczius 15-től kezdődőleg 3 napig a város fellobogozása.
2. Márczius 15-én reggel a népzenekarok és tűzoltói zenekar körzenével járja be a várost.
3. Ünnepélyes „Te Deum” a róm. kath. templomban.
4. Ünnepélyes isteni tisztelet az ev. ref. templomban.
5. Turóczy Mózes sirjánál megemlékezés az 1848-as honvédekről.
6. A városi képviselet ünnepélyes közgyűlése.

Délután:

7. Ünnepély a városház nagytermében zene, ének, és szavaltati pontokkal, megnyitó beszéddel és Fejér Károly járásbíró felolvasásával.

8. Zenés körmenet este lámpionokkal.

9. Közvacsora.

10. A délutáni ünnepélyen közhírre tétele annak, hogy városunk piacán egy szabadság szobor állítatik fel az 1848-as oszmák megőrkítésére, mely szobor egyúttal megőrizze emlékeztetőt azon k.-vásárhely-városi és vidéki 1848-as szereplő férfiaknak, a kiknek a kézdiszéki, székelységi szabadságharczi történelmi dícsősége köszönhető. Ezen hazafiak nevei a szobor talapzatába aranybetűkkel felvésendők lesznek. Ezen szoborra 1898. márcz. 15-től kezdve az adakozások megkezdődnek és az évek folytán rendezendő márcz. 15-iki ünnepélyek bevételai erre a célra fordítottak.

A képviselő-testület ezen indítványt minden pontjában elfogadja s ahhoz hozzájárul azon kivétellel, hogy az ünnepies közgyűlést április 11-én az országos ünnepély napján fogja megtartani.

Több tárgy nem lévén, elnök a gyűlést bezárja.

O.

## Érdemkereszt átadás.

K.-Vásárhely, 1898. márcz. 6-án.

Említettük volt, hogy M. Székely Jánost a kézdivásárhelyi állami iskolák igazgatóját s a háromszékvármegyei tanítói-testület elnökét a tanügy terén szerzett kiváló érdemei elismerésül az arany érdemkereszttel tüntette ki a király. Ezen érdemkeresztet múlt vasárnap délszött adta át Háromszékvármegye főispánja hatálykai Potsa József valóságos belső titkos tanácsos igen szép és megható ünnepségek között. Már a reggeli órákban a tanácsház díszterme zsúfolásig megtelt közönséggel, melyben a hölgyek is igen szép számmal valának képviselve. — Megjelent a honvéd tisztikar testületileg és teljes számban Petsics őrnagy s a törvényszék Jakab Rudolf elnök vezetése alatt ezen kívül a város területén levő összes hatóságok és testületek képviselve valának. Tizenegy óra tájban, mikor a gazdasági előadásnak vége lett, megjelent főispán díszmagyarban, kit a nagy közönség zúgó éljenzessel fogadott. És ezzel kezdetét vevő azon igazán szép ünnepség, mel megható momentumokban ugyancsak gazdag vala. Főispán igen szép beszédben üdvözölte a kitüntetett igazgatót. Felséges királyunk, kit az isten sokáig éltesen (hosszason tartó éljenzs) tüntetett ki egy férfiat, a tanügy egy érdemes munkását, ki 25 év alatt egy nemzedéket nevelt fel hazaszeretetben, a király iránt való hűségben s midőn átadja a királyi kegy e külső kifejezését — az arany érdemkeresztet, a közönség jó kívánsataihoz csatolja a magáét is. Ezután az iskolai gondnoksági jegyzője felolvassa a vallás és oktatásügyi miniszter leiratát, melyben az érdemkereszt adományozását főispán urnak tudomására hozza. Ezután főispán lendületes szavak kíséretében adja át a keresztet. M. Székely János igazgató köelvező beszédében köszönte meg a kitüntetést:

Nagyméltósági Főispán Ur!

Kegyelmes Uram!

Alattvalói mély hódolattal és alázatos tisztelettel köszönöm Felséges Királyom e legkegyelmesebb kitüntetését. Érzem, hogy a trón magasztalóról rám sugárzott e fény ereje szívem mélyéig hatol és a tanügy terén való tovább munkálkodásban akaratomat edzeni, erőmet fokozni, munkakedvemet hatványozni fogja.

Tudom én azt, hogy kevesebbet tettem, mint a meynyt óhajtottam volna. De egyben megnyugtató öntudatom, t. i. hogy nagyobb lelkesültséggel, átszellemültebb érzéssel, tisztább hazafiai indulattal mint a hogy tettem, nem járhattam volna el ama szent kötelességemben, midőn tanítványaimat Felséges Urunk és Királyunk s a trón iránti törhetetlen hűségre, hazaszeretetre s az előljáróság iránti tiszteletre tanítottam, oktattam, neveltem.

Sohasem tévesztettem szem elől, sőt tanítasomnak mindegy sulypontját képezte, hogy tanítványaim ne csak tudják, de érezzék is, hogy nemzetünk mindig akkor volt legboldogabb és legerősebb, midőn király és nemzet egy érzésben a hazaszeretben, egy czélban: a haza boldogításában, s egy akaratban: a haza védelmében olvadtak össze.

Kegyelmes Uram! Jól tudom én azt, hogy csekélységemre a királyi kegy fénye sohasem su-



gárzolt volna, ha Nagyméltóságod becses figyelmére nem méltatná a nemzet napszámásainak munkásságát, tevékenységét. De Nagyméltóságod ezer águ teendői között is mindig tudott időt szakítani a népoktatásügy figyelemmel kísérésére, fejlesztésére. Háromszékmegye tanítósa ezt tudja, sőt érzi; de tudja a társadalom is, hogy azok között, a kik a népnevelésügyért tettek, Nagyméltóságod valóságos napként tündökölt. Ezért mondok én hálás érzettel, őszinte szívvel, mely tisztelettel Kegyelmes Uramnak köszönetet.

De midőn ezt teszem, eszedezem Nagyméltóságod előtt, hogy alattvalói mely hódolatomat és alázatos tisztelettel párosult köszönetemet a legkegyelmesebb kitüntetésemért kegyeskedjék a trón szalmolyához juttatni. Kérem egyidejűleg a Mindenható, hogy a magyar nemzet osztalan öröme dícsőségeseen uralkodó Felsőges Királyunkat még sokáig éltesse!

Ezután kezdetüket vevék az üdvözlő beszédek. Bartók Károly a város, Kovács István gondnoksági elnök a gondnokság — Sipos Samu a sepsi-szentgyörgyi szeretotház igazgatója a Háromszékvármegyei tantestület — Szabó Sándor a közdi-orbai római kath. tantestület — Nagy Károly a Háromszékmegyei árvaleány nevelőintézet igazgatója a kézdívársárhelyi tanítók, — valamint a humán intézetek elnöke br. Szentkeresztly Stephanie és árvaház iskolászeké és tűzoltói egyesület nevében, Vajna Károly az állami és iparos tanonc iskola tanítói nevében, Pap Erzsébet VI. oszt. tanuló, tanulótlársai nevében mondtak üdvözlő beszédeket, mikre az ünnepelt válaszolt. Az ünnepség kezdetén és végén a leány tanulók dalköre a Hymnust és Szózatot énekelte. Ezzel az ünnepség végett ért és délután 1 órakor díszbeled volt a városi vendéglőben, mely jó kedvben és toasztokban egyaránt gazdag vala. A második fogás után Potsa József v. b. t. t. főispán emelt poharat, lendületes beszédben éltetvén Magyarországi királyát. Ezen gyönyörű köszöntőt a közönség ősi kegyelotes szokása szerint felállva hallgatta s zajosán megéljenezte. Ezek után a szobbnél-szebb toasztok egész sorozata következett, melyekből a jó kívánságok jó nagy részben az ünnepelt igazgató felé szálltak, ki nem igen hagyta azokat magán száradni s nyomban visszamondta. Toasztokat mondó tak: Bartók Károly polgármester, Potsa József főispánért, Székely János a főispánért, Potsa főispán Székely Jánosért, Kis Jenő az algyógyi tanárokért, Nagy Károly a tanácsért, Kovács István, Szabó Sándor, Lőrök Béla, Jakab Rudolf, Inezo István Székelyért, Potsa főispán Jakab Rudolf törvényszéki elnökért. Ebéd közben felolvasatott Csánki tanfelügyelő szívélyes hangú távirata, melyet az ünnepelthez intézett. A kedélyes mulatság délután 4 órakor ért véget.

O.

## Irodalom.

— **48-as Almanach.** A Magyar Hirlap most, néhány héttel az album szétküldése után második ingyen-kötetet ad olvasóinak. E második kötet 1848 ötven éves jubileumára és emlékére készült, alakra és kiállításra nézve hasonló a karácsonyi albumhoz. Legfőbb tartalma 1848 kis képes története ez, élvezetes olvasmány és becses emlék. Jókai a nagyszerű kor egyik legnagyobb alakja, a kit most a Magyar Hirlap mint legfőbb munkatársát tisztelhet, gyönyörű arcképet dedikált olvasóinknak és ez a fotográfia nál szebb kiviteli arckép a második album külön melléklete. E második albumzt díjtalanul kapja meg minden ujjonnan belépő előfizetőnk. E kedvezmények daczára a régiak maradnak az előfizetési feltételek. A Magyar Hirlapra bármely naptól kezdve lehet előfizetni és az előfizetési árak a következők: Egész évre 14 forint. Fél évre 7. Negyed évre 3 frt 50 kr. Egy hónapra 1 frt 20 kr.

— **Petőfi-ereklye.** A sajtó alatt levő Petőfi-Album számos kéziratos, histórai okmányt és rajzot foglalt magában, a melyek eddig a nagyközönség előtt kevésbbé voltak ismertek. Minthogy a Petőfi-társaság, a mely ezt a gyönyörű dísművet kiadja, a nagy nemzeti dalnoka vonatkozó minden ereklyét közkincsévé óhajt tenni, a mű rendkívül gazdag lesz ily mellékletekben. Fölötte érdekes Petőfi köröz levele, persze német nyelven, a melyhezerszól ezuttal leszakkadta a ház fedelekről a csi-

maga Petőfi ir kommentárt, megjegyezvén, hogy sok hiba van benne; különösen a személyleírás utolsó programja háborítja fel Petőfit, mely azt mondja: Bekleidung nach der deutschen Mode. „Szörnyű bosszankodása” érthető is, hisz tudvalevő dolog, hogy Petőfi világéletében magyar ruhába járt. Nagyon érdekes okmány annak a szerződésnek a másolata, a melyet Petőfi Emich Gusztávval kötött összes költeményeinek kiadása dolgában. A szerződésen rajta vannak Petőfi nyugtái a különböző időkben felvett összegekről. Meglesz a dísműben a Talpra-magyar kéziratos-másolata, Petőfi egy levele Telegi Lajos debreczeni könyváruhoz, a melyben értesíti, hogy a „Honvéd” című verséből 5000 példányt küld neki. Bánatos reminiscenciákat kelt Szendrei Julia, a költő hitvesének az a nyilatkozata, hogy meggyőződött affelől, hogy Petőfi Sándor az erdélyi esatákban elesett. A mellékelt fénynyomatok közt kiválón becsesek Zichy Mihály „Petőfi Apotheosisa,” Munkácsy „Petőfi bucsója a szülei háztól,” Lotz „Petőfi halála” s a „Helység kalapácsa” első kiadásának ezimképe és hátlapja. A Petőfi-Album az Athenaeum r. t. nyomdájában már néhány nap mulva elhagyja a sajtót s füzve és díszkötésben márczius közepére a könyvpiaçra kerül.

— **Földosztás a Rákóczy-szabadságharcz leveretése után.** Az „Athenaeum” r.-társaság kiadásában megjelenő „A Magyar Nemzet Története” ezimű tizkötetes nagy munkának (milleniumi kiadás) nyolczadik kötetéből, melynek ezime: „A restauráció kora” (1712—1815.), most újabb három és pedig a 145, 146, 147. számú füzet került a könyvpiaçra. A kötet teljes írója Marczali Henrik ezekben a füzetekben épen Magyarország belső állapotainak leírásával foglalkozik a Rákóczy-szabadságharcz leveretése után. A fejedelem és hívei száműzetésbe mennek. Minden néven nevezendő jószágait lefoglalja az államkincstár. A királpártiak erőszakkal betolakodnak az elhagyott birtokokba, a melyekre a kincstár teszi rá a kezét. Ezekből a konfiskált birtokokból bőven kitelik a királpártiak tántoríthatatlan hűségének megjutalmazása. Legnagyobb igénynyel lépnek fel természetesen a német urak és a Rákóczy elpártolt vezérei. Azt lehet mondani, hogy a nagy urak újból fosztják maguk között Magyarországi uradalmait. A külföldiek a földosztás tekintetében körülbelül olyan módon járnak el, mint Kolumbus után az éhes és kincsszomjas spanyolok a felfedezett Amerikában. Az akkori birtok- és vagyoni viszonyokra jellemző, hogy a mai nagy, milliókat érő uradalmakat akkor potom 25—50 ezer forintokért kapják meg, de tulajdonképpen ezt sem fizetik le készpénzben. Ugyanis a király a rebellio leveretése után híveit pénzadományokkal akarja kielégíteni és kincstári utalványt osztogat nekik. Persze pénz a legkevesebb akkor is és így a kincstár folyton üres. De ott vannak a fiskus által lefoglalt rengeteg uradalmak. A pénzütalvány fejében kapnak tehát földet, melynek értékét a részrehajló, megvesztegethető kincstári emberek határozzák meg. Így jut némely család óraiási uradalmihoz jóformán ingyen. Roppant tanulságos ennek a korszaknak minden mozzanata, mivel most vetik meg számos, később tekintélyes szerepet betöltő család hatalmának, duszgazdagságának alapját. Ezekhez a füzetekhez pompás műmellékletek vannak csatolva. A műmellékletek közül kiemelendők: „A M. Nemzeti Muzeum vezéralakjai,” Than Mór festménye a Muzeum lépcsőházában; „József trónörökös mint hadvezér” egykoru metszet; „Károlyi Sándor” egykoru festménynek, mely gróf Károlyi Mihály tulajdona, remek kivitelen előállított színes hasonmása; „Gróf Pálffy János nádor” egykoru festmény; „I. Ferencz császár koronázási díszben”; „József nádor” — mind egykoru festmények után. Minden füzet ára 30 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

## Ujdonságok.

— **A Nemere szele,** — mely egész télen át távolléte által tündökölt — végre megjött s úgy látszik, hogy ki akarja pótolni, mit eddig mulasztott, mert oly vehemens erővel tört ki, mire példa mostanság alig van. Ez a rendkívül hideg, de nem

repet s feldönt mindent, a mi útjába akad s nem megdermeszt, hanem rombol is. A legnagyobb veszedelme pedig az, hogy a szenge vetéseket kitépi a földből gyökereitől. A székle ember azt tartja, hogy mikor télen sokat fu a Nemere, bő termés lesz, de ha tavasz kezdetén jön meg, midőn a hó-takaró elolvadt — isten veresége. Bizony, ha ez az orkászserű szél még sokáig tart, van okunk áttól tartani, hogy egy a mult évi rosz termést még egy rosszabb fogja követni.

— **Személyi hír.** Háromszékvármegye főispánja hatolykai Potsa József v. b. t. t. ur mult vasárnap a Kézdívársárhelyt lefolyt ünnepségekre ide-örkezett s másnap reggel székhelyére visszautazott.

— **Hírek a törvényszék köréből.** Híre jár, hogy a kézdívársárhelyi kir. törvényszékhez elnöknek Gyalokai Sándor, ki néhány évvel ezelőtt a kovásznai kir. járásbírósnál albiró volt — nevezetett ki. Toyábbá kolportálják azon hírt is, hogy Gulya László, itteni törvényszéki bíró a marosvásárhelyi kir. ítélő táblához elnöki titkárrá nevezetett ki. A hivatalos lap még ezen híreket nem erősítette meg s így mi is fentartással közöljük.

— **Elmart zsidó** ezim alatt lapunk régebben egy rövid közleményt hozott, melyben tréfásan meg volt írva, hogy a szentléleki zsidó miképen távozott a községből. Természetesen ezen cikknek semminemű antiszemita tendenciája nem volt, mert ha lett volna, nem adtunk volna helyet lapunkban, lévén mi a recipiált héber polgártársaink igaz barátai, de arról meg mi nem tehetünk, hogy az érdekel szentléleki hébernek zokon esett a dolog. Ennélfogva egy nyilatkozatot küldött be hozzánk, melyben kijelenti, hogy ő nem távozott Szentlélekről, most is ott él és virágzik ülete. A cikket egész terjedelmében nem közölhetjük, mert aláírva sincs, meg igen magán-termesztű dolog is, hanem itt, a hol a sérelmes cikk megjelent, ezennel kellő komolysággal konstatáljuk, hogy az elmart zsidó nincs elmarva Szentlélekről, sőt ott egy igen tiszteletre méltó s keresett szatóné üzetetet tart.

— **Márczius 15-ikének megünneplésére.** Zágonban is nagyon készülődnek. A hozzánk beküldött meghívó szerint délelőtt isten tisztelet s ünnepség lesz, este pedig díszelőadás, mely alkalommal egy helyi szerző által írt „Márczius 15” című történelmi életkép fog előadni.

— **A kézdívársárhelyi kisegítő takarékpénztár** mult vasárnap d. u. tartotta meg évi rendes közgyűlését, mely alkalommal tisztújítás volt, mely következő eredménnyel folyt le. Beadott összesen 509 szavazat. Igazgatóknak megválasztottak: Kupán József 507., Wertán Venczel 453., Kékösi Károly 450., Ambrus Albert 449., K. Csiszár József 444., Török Bálint 406., Sinkovics Ottó 400 szavazattal. Felügyelők lettek: Kovács Dániel v. pénztárnok 437., Jancsó Géza 430., Bartók Károly 405 szavazattal. Az igazgatóság megalakulván, elnöknek Kékösi Károly, vezérigazgatónak Török Bálint, jegyzőnek Ambrus Albert választott meg.

— **Vesztett eb** kóborolt mult vasárnap a városon, mely azonban hamarosan agyonveretett. A törvényes 40 napi kutya zárlatot a hatóság elrendelte.

## Nyiltér\*)

### Richter-tele Horgony-Pain-Expeller Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszert ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbízható, fájdalomcsillapító bedörzsölésként alkalmaztatik küszvényél, csuszál, tag-szaggyatásnál és meghűlésnél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakran rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakarta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszert, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenként árban majdnem minden gyógyszerárban készletben van; főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapest. Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbbértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter cégjegyzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállító, RUDOLSTADT.

\*) E rovat alatt közlöttekért felelősséget nem vállal szerk.



Sz. 979—898

tlkvi

## Hirdetmény.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről ezennel közli, hogy Háromszék megyében Feltorja község közhelyei arányosítási alatti szabályozás következtében az 1869. évi 2579. sz. I. M. szabályrendelet értelmében átalakítottak és ezzel egyidejűleg mindazon ingatlanokra nézve, amelyekre az 1886. évi XXIX. 1889. évi XXXVIII. és 1895. évi XVI. törv. cikkek a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t. cikkben szabályozott eljárás a tlkvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosítottak.

E célból az átalakítási előmunkálatok hitelesítése és a helyszíni eljárás Feltorja községben 1898. évi Április hó 18-án d. e. 9 órakor veszi kezdetét és következő napjain folytattni fog. Ennél fogva felhivatnak:

1. Az összes érdekelt, hogy a hitelesítési tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazottjaik által jelenjenek meg és az új telekkönyvi tervezet ellen netalán észrevételeiket annál bizonyosabban adják elő, mert a végleges átalakítás után a téves bevezetésekből eredhető kifogásokat jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik.

2. Mindazok, a kik a telekbejegyzőkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a bizottság előtt a kitűzött határnapon megkezdendő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és előterjesztéseiket igazoló okirataikat mutassák fel.

3. Mindazok, a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de telekkönyvi bekebelezésre évi XXIX. t. cz. 15—18 §. és az 1889. évi XXXVIII. alkalmas okirataik nincsenek, az átírásra az 1886. t. cz. 5. 6. 7. és 9 §§-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött bizottság előtt igazolják, avagy oda-

hassanak, hogy az átruházó tlkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a bizottság előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekebelezésre engedélyét nyilvánítsa, mert különben jogait ez uton nem érvényesíthetik és a bélyeg és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek és végül:

4. Mindazok, a kiknek javára tényleg már megszűnt követelésre vonatkozó zálogjog, vagy megszűnt egyéb jog van nyilvántartásilag bejegyezve; ugyancsak az ily bejegyzésekkel terhelt ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzett jognak törlesztését kérelmezzék, illetve, hogy a törlési engedély nyilvánítsa végett a kiküldött bizottság előtt jelenjenek meg, mert ellenesetben a bélyegmentesség kedvezményétől elesnek.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság.  
Kézdi-Vásárhelyen, 1898. február hó 18-án.

Gaal István,  
kir. törv. bir.

44 2—3.

## SZIVATTYUKAT

házi, ipari, mezőgazdasági, építkezési és egyéb nyilvános célokra kéz-, járgány és erőhajtásra,

## TÜZFECSKENDŐKET

városi, községi, gazdasági és gyári tűzoltóságoknak

## harangokat és harangállványokat

templomok, iskolák stb. részére.

Büszmentesen működő pöczegödör tisztító készülékek, utcai öntözőkocsikat, sarkaparókat

készít és ajánl a

## BUDAPESTI SZIVATTYU- és GÉPGYÁR

RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG (ezelőtt **Walser Ferencz**)

Budapest, VI., Külső váciut 45.

(25 8—40)

Árjegyzékek és költségvetések ingyen és bérmentve.

Van szerencsém úgy a helybeli, mint vidéki t. közönség szíves tudomására adni, hogy Kovásznán

## ÁLLANDÓ FOGGYÓGYÁSZATI TERMET

nyitottam, a hol a foggyógyászat körébe vágó minden műveletet úgy operatív, mint technikai ágban elvállalok.

Rendelés minden nap reggeltől estig

**Dr. Morvay István**

25 45—\* egyetemes orvos-tudor, fog- és szájbetegségek speciálistája.

## MEGHIVÁS.

A sepsi-szentgyörgyi kerületi betegsegélyező pénztár IV. évi

## rendes közgyűlését

1898. évi márczius 20-án S.-Szentgyörgyön, a pénztár helyiségében d. u. 2 órakor tartja meg, melyre a t. munkaadók és a pénztár tagjai tisztelettel meghívtnak.

## A gyűlés tárgyai:

1. Az igazgatóság évi jelentése.
2. A zárszámadások és pénztári kimutatások előterjesztése.
3. A felügyelő bizottság jelentése s a felmentvény megadása.
4. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság kiegészítése.
5. Az 1897. évi hiánynak a tartaléktőkéből leendő fedezése feletti határozat.

## 6. Indítványok.

Megjegyzés: Indítványok csak úgy tárgyalhatók, ha azok az Igazgatósághoz a közgyűlést megelőzőleg 24 órával írásban beadtnak.

S.-Szentgyörgyön, 1898. márcz. 3.

(1—1. 46.)

Az igazgatóság,

## ÚJ VILÁGÍTÁS! TÜNDÉRIES FÉNY!

## ELECTRA

gázfejlesztővel, mely felülmúl minden eddigi világítószeret, fénye a vilánnnyal azonos, de sokkal kellemesebben hat a szemre.

TELJESEN VESZÉLYTELEN ÉS MINDEN

EDDIGI KÉSZÜLÉKET FELÜLMUL,

melynek folytán üzletek, kávéházak, vendéglők, szállodák és magánlakások világítására igen alkalmas.

**Kitünő működésért jótállok.**

Ezen legjobbnak elismert készülék költségvetésével kívánatra készséggel szolgálok.

Továbbá ajánlom gőzerőre berendezett nyomdám t, a hol minden fajta nyomdai munkákat, ugymint: könyveket, folyóiratokat, körleveleket, meghívókat a legegyszerűbb kiállítástól a legdiszesebbig lehető legjutányosabb árban elvállalok; továbbá figyelembe ajánlom úgy a községi előjáróknak, valamint ügyvédeknek és magánosoknak a részükre szükségeltető nyomtatványok nagy raktárát.

Kiváló tisztelettel:

**IFJ. JANCÓ MÓZES,**  
nyomdatulajdonos.

Levelezéseknél pontos címet kérek.